

9. Den Arnemagnæanske Stiftelse 1881.

(Eforer: Professorerne Gislason og Ussing).

Den Arnemagnæanske Kommission har i Aaret 1881 fortsat sin Virksomhed paa sædvanlig Maade.

Der er arbejdet paa Trykningen af tvende Værker, som ville blive udgivne i det næste Halvaar, nemlig Højesteretsassessor Finsens Udgave af Graagaas-haandskrifter (Grágás, 3. Afdeling), hvorefter der nu er trykt 33 Ark og Dr. Kålunds Bidrag til en historisk-topografisk Beskrivelse af Island, 2. Bind 2. (og sidste) Hæfte, hvorefter er trykt Arkene 13—26.

I Begyndelsen af Aaret fortsattes endnu Arbejdet paa den udførlige, af Jón Sigurðsson begyndte ræsonnerende Katalog; særlig blev den af J. Sigurðsson efterladte Kladde til Nr. 221—31, fol., afskrevet og revideret, saa at Samlingen nu ejer en saadan fuldstændig Katalog over Folianterne 1—239. Det var imidlertid klart, at der vilde medgaa altfor mange Aar, førend man kunde faa hele Haandskriftsamlingen beskrevet paa denne Maade, hvorimod der er stor Trang til en mere kortfattet Katalog over denne overordenlig værdifulde Samling, som kunde udgives i Trykken. Kommissionen besluttede derfor foreløbig at standse Udarbejdelsen af den ræsonnerende Katalog, og har nu lagt Planen til en mere kortfattet. Der vil strax blive taget fat paa Arbejdet, men det vil, i det mindste med de Kræfter, Kommissionen nu kan raade over, kræve adskillige Aar, førend det bliver færdigt.

End videre maa bemærkes, at Dr. Kålund har fuldenkt Katalogiseringen af den endnu ikke katalogiserede Del af Samlingen, og at Samlingen er blevet forøget med et Par ved Stipendiarerne udførte Afskrifter af Haandskrifter, der have tilhørt J. Sigurðsson og nu ejes af Bibliotheket i Reykjavik, nemlig Register over islandske rímur ved J. Sigurðsson, *Catalogus manuscriptorum Islandicorum in British Museum*, autore Finn Magnusson, og *Skrá yfir íslensk handrit í Advocates library (Edinburgh)* þorl. Gudm. Repp saml.

IX. Universitetets Forhold ud ad til.

I Efteraaret 1881 holdtes i Paris en Congrès international des électriciens i Forbindelse med en Exposition internationale d'électricité. I denne deltog Docent Christiansen med Understøttelse af den polytekniske Læreanstalt. Da der senere opstod Spørgsmaal om Danmarks Deltagelse i en Commission internationale des unités électriques, udtalte Konsistorium under 8. Oktbr. 1881, at det ansaa det for rettest, at det overdroges ham at repræsentere Danmark i denne Kommission.

Den franske Regering udtalte i Maj 1881 det Ønske, at der maatte blive ydet den videnskabelige Mission, der var designeret til paa St. Croix at observere Planeten Venus' Forbigang over Solskiven i 1882 velvillig Bistand fra de der værende Avtoriteters Side til Udførelsen af det Missionen overdragne Hverv. Samtidig hermed opfordrede den Danmark til at lade sig repræsentere i en international Kommission, som det var paatænkt at søge samlet i Paris i September Maaned s. A., for at de forskjellige Problemer, der knyttede sig til Iagttagelsen af Venus' Gjennemgang, kunde gøres til Gjenstand for en foreløbig Diskussion

af de til Indtrædelse i denne Kommission delegerede, idet den dog antydede, at Hvervet som delegeret ved Kommissionen mulig kunde overtages af Danmark. Repræsentanter paa den internationale Kongres af Elektrikere i Paris. Efter Ministeriets Opfordring udtalte Konsistorium, der foranledigede Prof. astron. Thiele til herover at ytre sig, sig over Sagen i Skrivelse af 15. Avg. 1881.

Prof. Thiele anbefalede varmt, at Danmark deltog i selve Observationerne af det nævnte sjældne Fænomen, der først om flere Menneskealdere vilde gjentage sig, saa meget mere som Danmark ikke tog Del i de store Anstrængelser, der gjordes over for Venus' Gjennemgang i 1874. En særlig Opfordring hertil fandt han i den Omstændighed, at de dansk-vestindiske Øer vare blandt de Punkter paa Jorden, fra hvilke det gjaldt om at skaffe saa mange Iagttagelser som muligt. Omkostningerne ved Reparationer af de hertil fornødne ældre Instrumenter anslog han til c. 1500 Kr, hvortil endnu kom Udgifter til Transport af Instrumenterne samt Rejseomkostninger. En Deltagelse i selve Expeditionen ansaa han for en nødvendig Forudsætning for Deltagelsen i den foreslaaede Konference, og ansaa det ikke for vanskeligt at finde en dertil skikket yngre Astronom. Hvad angik Spørgsmaalet om en Repræsentation paa den ommeldte Konference i Paris af Danmarks Repræsentanter paa den internationale Kongres af Elektrikere, fastholdt han bestemt, at Ordningen af Iagttagelserne af Venus' Gjennemgang stillede saadanne rent astronomiske Fordringer til den delegerede, at man næppe nogetsteds vilde finde nogen Elektriker, der havde de fornødne Kvalifikationer.

Konsistorium tiltraadte ganske de Betragtninger, som Prof. Thiele i sin Erklæring havde gjort gjældende, og ansaa det for i høj Grad ønskeligt, at Danmark deltog saa vel i selve Expeditionen til de dansk-vestindiske Øer i 1882 som i Konferencen i Paris i September 1881.

Undervisningsministeriet bifaldt Forslaget og forhandlede nærmere herom med Finansministeriet, gennem hvilket den fornødne Bevilling søgtes og erhvervedes ved Finansloven for 1882—83 af Statens Midler, og med Marineministeriet, der indrømmede fri Passage med et af Krigsskibene for Iagttageren og dennes Instrumenter. Til at deltage i Konferencen i Paris og iagttage Venuspassagen paa de dansk-vestindiske Øer valgte Undervisningsministeriet cand. mag. C. F. Pechüle.

— I Anledning af en Henvendelse i Skrivelse af 2. Juni 1882 fra Styrelsen for Stockholms Højskole om Bistand til Fuldstændiggjørelsen af de for Undervisningen nødvendige Institutioner, bragte Konsistorium under 26. s. M. Højskolen sin hjertelige Lykønskning til, at det var lykkedes svenske Borgeres ihærdige Bestræbelser og Almensind paa forholdsvis kort Tid at bringe det store Formaal, Stiftelsen af en videnskabelig Højskole i Sveriges Hovedstad, til Udførelse i det Omfang, som det allerede var Tilfældet. Konsistorium udtrykte Forvisningen om, at det nye Centrum for Videnskabens Udvikling og videnskabelig Undervisning, som Sveriges Hovedstad nu var kommet i Besiddelse af, vilde vide at vinde en jævnbyrdig Plads blandt Nordens Universiteter, og under ædel Kappelstrid med sine ældre Søstre yde væsentlige Bidrag til at holde Norden i det hele paa Højde med større Nationers Arbejde for Videnskabens Fremme og dermed for Menneskehedens fremskridende Udvikling. Hvad selve det udtalte Ønske angik, tilskrev Konsistorium Bestyrerne for de forskjellige af Universitetets videnskabelige Samlinger om at tage alt fornødent Hensyn hertil og efter Evne

imødekomme det. Universitetet er traadt i sædvanligt Udvexlingsforhold med Hensyn til akademiske Skrifter med Stockholms Højskole.

— Julius-Maximilians Universitetet i Würzburg fejrede i Dagene 1—4 Avg. 1882 sin 300aarige Stiftelsesfest (Universitetet er stiftet den 2. Jan. 1582) og indbød bl. a. Københavns Universitet til Deltagelse, en Indbydelse, som man imidlertid ikke saa sig i Stand til at efterkomme. Til Festen sendte Universitetet følgende Hilsen:

Universitati Vestraë quartum iam sæculum ingredienti ex animo gratulamur. Quum enim ea sit doctorum omnium societas, ut quidquid unus aliquis in litteris aut artibus proficiat, is communis omnibus quæstus et communis gloria sit, eademque omnes voluptate longam virorum doctorum seriem, qui in Vestra universitate floruerunt, memoria recolant, tum nos artiore quodam vinculo Vobiscum iuncti videmur reputantes, quot nostrates iuvenes apud Vos medicinæ arti et rerum naturæ studuerint largosque inde fructus reportaverint.

Quæcunque igitur Vos Vobis hodierno die optatis, eadem nos quoque optare scitote. Utinam per multa sæcula Universitas Vestra litterarum gloriæ et humanitatis commodo consulens floreat!

Dabamus Havnæ die 20. m. julii a. MDCCCLXXXII.

Efter Festens Afholdelse modtog Universitetet »Die Geschichte der Universität Würzburg« af Wegele i 2 Bind, en Erindringsmedaille og die illustrirte Festchronik Alma Julia. Medaillen tilstilledes den kgl. Mønt- og Medaillesamling til fremtidig Opbevaring.

— Tvende i Universitetets Arkiv opbevarede Medailler, af hvilke den ene er modtaget fra Universitetet i Lund og præget i Anledning af dette Universitets 200aarige Stiftelsesfest i 1868 og den anden præget i Anledning af Nordenskjølds Opdagelse af Nordøstpassagen ere ligeledes tilstillede den kgl. Mønt- og Medaillesamling til Opbevaring.

— Efter Indbydelse fra Lunds Universitets Lærere fandt den 10. og 11. Septbr. 1881 i Lund en Sammenkomst Sted mellem disse og Københavns Universitets Lærere. Ministeriet meddelte under 8. s. M. den hertil fornødne Tilladelse.

X. Det akademiske Legat- og Stipendievæsen.

1. Forandringer i Eforierne.

Konsistorium har ved Skrivelse af 9. Decbr. 1881, under Prof. Ussings Fraværelse paa en Udenlandsrejse, konstitueret Prof. Johnstrup som Efor for Elers Kollegium og Prof. Holm som Efor for Bings Legat og Kontoen for Forskjønnelsen af Universitetets Landsbykirker, og ved Skrivelse af 11. s. M., under Prof. H. Scharlings Fraværelse paa en Udenlandsrejse, konstitueret Prof. Hermansen som Efor for Rosenkrands' Legat og Prof. P. Madsen som Efor for Brochmand-Mule-Fuirens Legater, Brochmands Legater til Professorenker, Aschlunds Legat og Clausens Boglegat.

Under 15. Juni 1882 har Konsistorium anmodet Prof. Johnstrup om at varetage det fornødne med Hensyn til Bestyrelsen af Høms Legat, indtil Embedet som Professor Rostgardianus var blevet besat.